

Nuorttanaaste

Kristalaš manoblade

»Gwēa mon boadam farga.«

»Leket maidai digis garvvasak.«

No. 5.

Mai manost 1901

3^{ad} jakkodak

Okta bibbala uce- mus sanin.

Mon aigom dam have ēallet vāhaš ovta ucca sanaš birra, mi libalest gāvdno. Dat sadne læ „dal“. Min bæivalaš ællemest læ okta davalaš dajatus, mi ēuogja navt: „Ale hælbad ittaēi dam, maid don odne satak dakkat“. Dat læ okta mavsolaš sadne. Juokkehaš, gutte vāhaš aige dam maielmest læ ællam, dietta, atte dat læ vises olmai, gutte juokke aige gævata jeēas dam njuolggadusa mielde. Dam njuolggadusa mieldeēuovvum læ manggasa buktam javalašvutti dam maielmest; mutto darbašmættom hælbadæbme læ lemas manggasi goarænbmen. Sagga æpebak læk almage dak, guđek hælbadæme bokte læk gađotussi manatam sin jabmetmættom sielosek. Hæiparvuotta ja agjaivuotta læ dat giella, masa Bærgalak gidde ænas oase sieloin; dat læ dat lavē, maina son ænemusad hævasussi gæssā olbmuid. „Itten“,— „nubbe have“, nuft son cælkka silloi, dak læk dak oadđem-draabak, maid dat viekis gærmaš adda suddogassi, vai son dam bokte æstadusaid oažžo bestujume gæino ala. Go sielo vašalaš suddogassi særdneda: „Itten læ vel aige“, de Hærra cælkka „odne“. Go Bærgalak cælkka: „Nubbe have læ vuogas aigge“, de cælkka bæstamek: „dal“. Dal, dal, dat læ bibbala sadne. Ja dat læ okta daggar sadne, mi, jos dat rievtoi adnujuvvu, bukta Bærgalaga doargestet ja

doargestatta sævdnjadasa rike su vuoddo-
dusastes. Okta barge Hærra vinegardest,
gutte dovdda daid værjoid, maiguim buo-
remusad olmuš matta bagjelvuoitet sævd-
njadasa rika, dietta, atta sust i læk bastelæb-
bu ja dæivvelæbbu njuolla go dat bibbala
sadne, dal. Stuora joavkok suddolažain
læk dæivvatallam jure vaibmoi ja vuittu-
juvvum lonistægjai dam sane bokte, vaiko
gal stuora oasse dušše sarjaduvvu vāhaš,
moarraiduvvek ja garrodek dam bastelas
njuola. Dat sardnedægje, gutte sitta olloi
miela mielde læt, fertte dam sane garvvet,
nu burist go satta. Son fertte, nuftgo da-
rolaš dagja „luovost krutaiguim bačēet.“
Mutto dat siello, gutte goikka suddolažaid
vuoittem maŋŋai Jesusi, son adna dam sa-
ne ja gitta Ibmela dam oudast. Celkkus
dat æppeoskolas maielme, nuft ollo go datto
atte mi dakkat olbmuid dagjon dam bokte,
go mi viggatep sin jorggalussi juri dal —
nimmerekuset nuft ollo go sittek oamme-
vanhurskasak, damditi go mi sardnedep,
atte Jesus vuostaivaldda suddolažai jure dal.
Dai buokai birra mattep mi boares Lutha-
rin cælkket:

„Dat sadne bisso nannosen, vaik si
dam vašest adnek; min lutte Ibmel
assa ješ su vuoinaines ja armoin.“

Mi aigop dam ucca sanaša „dal“ gæ-
čadet njellje sajest bibalest. Addus Ibmel
atte juobe soabmasige dat guoratallamuš
šaddaši buristsivdnadussan.

I.

Dat vuostas „dal“, maid mi oudasæ-
mek valddet gāvdnu Ap. dag. 17, 30 ja

Ibmel goččo dal buok olbmuid buok guovloin jorggalet ječaidæsek.“ Dak læk duottavuodast čielgga sanek. Dak sardnuk, nuftgo don oainak, jorggalusa birra. Ibmel goččo buok olbmuid ječaidæsek jorggalet — buok olbmuid, vaivašid ja riggaidd, allanalagid ja hægjoidd, gudnalaš olbmuid ja bahadabe šlavaid — buok olbmuid gavpugin ja gaddebaikin, buok olbmuid juokke guovlost. Mutto goas galggek si ječaidæsek jorggalet? Itten-go? Ovtta vakko gæčest go? Vai jage dastmaññel? I nuft gal. Goas dalle? Ovtta dimo gæčest go? I fal; mutto dal. Dal goččo Ibmel buok olbmuid jorggalusa dakkat. Hærra i læk goassege goččom ovtage jorggalusa dakkat maññelčebbu; mutto „odne jos di gullabetek su jena, de allek buoššot din vaimoidædek“ Ebr. 3,7—8. Mi læ dust dam aššai čelkket, jorggalkættes lokke? Daidak don læk okta daina, gutte Feliksin čelkak: „Vuolge erit dam have! Mutto go mon oažom vuogas aige, de aigom mon du ravkatet lusam.“ Ap. dag 24, 25. „dam have“ ja „vuogas aigge“ lei Feliks arvalusa mielde guokta ærotuvvum aige, vaiko Ibmel sadne čelkka, atte dat vuogas aigge læ jure dal. Bærgalak oažoi Feliksa vaimos dappat Ibmeta ravkam jena oudast, ja dat sæmma bodnetesvuoda vuogna buok su navcaides adna duge fillem varast dam sæmma dakkat. jos don dam boddost dovdak Hærra guolkkotæme du vai mod alde, de don vissa dovdak maidai ovtta ja nubbe bæsatallama bagjanæme du siste Dak bottek sielo vašalažast, gutte dudnji muittala, atte dal i læk vejolaš dudnji jorggalusa dakkat. Son ibmerda hui burist dam lænka adnet, masa don gæppasæmusad matak čadnujuvvut. Son dovdada du sogjelvuodaidd ja askesuddoid, du dillalašvuoda bærrasest ja særvvevuodast, son dietta du hædkemus baike luondo bælest, ja daggo son davjemusad du falleta su fidnos ollašuttem diti. Jos hanesvuotta læ du oaivvesuddo, de son dudnji muittala, atte ælle

kristalašvuotta bukta aiggašas tapa; jos don læk jukke, de son ouddandoalla dudnji, atte don buok iloidak massak dam maielmest, go don dam rakis bottalak guođak j. n. v. Jos don læk dalo-isid, de sielo vašalaš muittala dudnji, atte dust i læk dille jorggalusa dakkat dal; jos don læk manna daihe balvvalægje dalost, de duodasta son dudnji, atte dal læ vægjemættom Ibmel mannan šaddat. Dam riggasa riggodak ja dam vavaša vaivvašvuotta orrok læme æstadusak, mak hettijek olloid jorggalusa dakkamest jure dal. Mutto maññel galggek æstadusak gaidat, nubbe have boatta dat vuogas aigge, nuft jurdašek olbmuk. Dat jurdagak bottek sielo vašalažast, gutte i udnu dudnji bestujume. „Dal goččo Ibmel buok olbmuid buok guovloin jorggalet ječaidæsek.“ Dast čuožžo dam čalabaikest „dal“, dam boddost go don daid sanid logak. Daida juo gukka Hærra du læk ravkkam, don læk gukka dam dovdost luttak adnam, atte jorggalus læ darbašlaš; mutto Hærra i læk vel ožžom du dam lavki ollaset valddet. Gitti Ibmeta, gutte læ varjalam du dam boddost ragjai, ja alge dallanaga jurdašet silod audogasvuoda ala Alle šat hælbad gukkeb! Čelke, nuftgo lappum bardne: »Mon čuožželam ja vuolgam mu aččam lusa ja čelkam sudnji: Ačšaam! Mon læm suddodam alme vuostai ja du oudast.« Luk. 16, 18. Mon čuožželam dam boddost; i mu galga mikkege hettet šat. Erit aigom mon vuolgget dam amas ædnamest, erit suddo ællemest, erit dam govdis balgast ja dam boares sælskabest; mon aigom vuolgget ruoktot Ibmeta lusa ja dovdastet mu bagjeldoaibmamam sudnji, iin adde alsesam mašo, ouddal go mon bestujuvvum. Maksos dat maid maksa; jos maid de massašim, obmudaga, gudme, ustebid; vaiko mu sogalažakge mu vuostai bigjek, ja jos vel hægage massam de dat i oažo væketet, mon siđam ječam bestujuvvut. Im ovtage suddoi aigo šat miettat; buok maid Ibmeta vašota aigom

maidai mon vašotet, ja buok maid son rakista, aigom mon rakistet. Hærra siste aigom mon dam rajest occat mu illom, ja di, mu boares ustebidam, oažžobetet adnet din havskevuodaidedek ječaide lutte. Hærrai aigom mon addet vaimon aito dal.

Moft læ dal duina jorggalkættes lokke? Aigokgo don, vai ik? Hærra gaibeda vastadusa dust jure dam boddost.

Ale don fal boastot ibmerd dam, mi dast læ celkkujuvvum. Go mi sardnop dam birra, atte don galgak orostet suddo gæino alde dal addem diti Hærrai du vaimod, ja erithoittet jukke suddo vaiko man njalgis de lifēi dat, de dat i læk eisegē min jurda ja arvalus, atte dat du aiggomuš navcai dudnje adda. Don fertik oappat oskot suddoi andagassi oddujume Kristusa varost, ouddal go don vuoittohærran šattak suddo bagjel, damditi fertik don dam armostuolo ouddi, maid Ibmel læ bajashuksim Kristus siste, dam birra aiggop mi mañnel vahaš særndat.

Lasse boatte nummarest.

Pistola ja bibal.

Muittalus.

Muttom jagid dast ouddal læiga Amerikast guokte olbma matkuštæine muttom stuora vuovde čađa. Nubbe sōdnost læi okta rigges ruttaolmai, ja nubbe læi dam olbma vielja bardne, gutte læi 20 ja ge boares. Sudnost læi obba hivvodak golle farost, ja soai læiga damditi sagga balost matke alde. Gukka soai vaziga; dastgo gæidno læi gaskotagaid fuodne, ja soai lappugodiga mangi sukkis vuovdest. Ækked šaddai, ja matkeolbma guovto illo i læm uece, go fuomašæiga vieso gæino lakka. Soai manaiga sisa ja bivdiga igjasaje. Vuollegažat loppedi dalo ised dam ja addi sodnoidi diettet dam lanja, gost soai galgaiga oadđet. Guktok læiga soai duttavažak dasa ja datoiga dallanaga bæsat vuoinastet; dastgo soai læiga vaibbam.

Go soai dal læiga guovta dam kamnarest, dagaiga soai dam šietatusa, atte čæcce (ačē viellja) oadđa algo ijast, dam boddo go vielja barne ladda pistolain orro faktan, mañagæččai ija lonotæba soai vuoro. Banko æigad manai biktasiguim oadđemsagjai, ja nuorra olmai riemai faktan.

Dam bodda læi dalovæka borram cekkedes mallasid. Sidost hirsasæine čađa fuomaši nuorra olmai čuovga ja oini, atte daggo matta gæččeat dalo assamvisoi.

Son manai sæine lakka ja guovlai salvo čađa stopoi. Bærraš ačē valdi stuora girje hildost vuolast ja logai dast stuka. Dast mañnel bigje buokak giedaidæsek roakkai, ja ised, gæn habme čajeti goalosen, vuolgati njuoras gittosrokkos albmai. Son rokkadalai. Buokak manne dallanaga oadđemsajedi. Nuorra olbma vaimo lieggani. Son bijai pistovla matke lavka sisa ja celki guoibmasis: „Dast æm oarbaš balost læt. Dalo væka lokke bibbala ja rokkadalle“. Ja dasto nokkai songe balotaga.

Čali John Hellander.

Luossalaka Tanast.

Sisasaddejuvvum.

Tana gielda-radđitus læ mannam ja ge gæččalam divvot luossalaga bagjedæno olbmui avke diti ja bigjam fast hettitusaid mærra-olbmuidi, dam atte si æi galgga bæsat boattet kilanoti daihe firmiguim laga-buidi dæno-njalme go oustabæle Offirmjarggi ja vøestabæle fast Cagannjarggi; ouddal læi ragje Stanganes ja Smalfjordnes.

Dam nubbastusa mon addim ja aigom muittalet, atte dast i læk mikkege avkid dakkujuvvum nuft storrat bagjedæno olbmuidi, ja æige si, gæk dalle ja dal læk gieldaradđitusast gœča dasa, æige adde dam, mi avken lifēi bagjedæno daihe mærolbmuidi, mutto ječasek avke gal addijek bivddet. Min gielda radđitusolbmak læk dak, guđek ænas assek daina buorremus luossabivddo-baikem, dænonjalme rajest

Golkokjoga ragjai, ja dat gaskka læ bælgoalmaid mila. Daina, guđek dæno laga mielde biddek, lœk guokta lagan laga Smalfjordnes rajest Grønnes ragjai, dam gaskast læ Gavesluokta daggar erotusain dæno lagast, atte œi oktage oažžo ođđast assen luossavuoiggadvuođa; mutto dak gæina læk boares bivddosajek ožžok bivdet sæmma lakkai go dænost. Mi berrep ovta rađest vækkalagaid, dæno ja mærraolbmuk barggat dam ala, atte divvot dam laga bagjedæno olmui avken; dastgo si darbbašek maidai tinet, go sist læ nuft hirbmuš strænges oažžot œelatus jokkagečidi. Mi berrišæimek oažžot nubbašatattjuvut navt: Gavesluovta ja oustabæl Stanganes ja dam guovte namatuvvum baike rajest dæno raige, nuft gukkas go nagadežek accet stuoremus ullek, namalassi Darosullo ragjai, i galggači oktage oažžot mietta vakko bivddet, go dat læ buoremus baike juokke dafhost tinstusa harrai. Damditi galggabetek di, guđek asabetek Buolmagest, Garašjogast ja buok suomabæle olbmuk, barggat dam ala, maid mon juo læm dagjam, gæčœalet dam aše viddet daro ja suoma avisai bœkt. Fievrideket dam aše maidai Buolmak ja Garašjoga gieladaradđitus ouddi, ja jos vel nuftge gukkas go amtformanskapi.

Mær'olbmak aiggok buokak

čallet namasek lista ala jos dat boatta, ja mon dieđam, atte Juovllavuona olbmuk maidai dam barggek. Di, guđek Darosullost bajas assabetek, valdet dam aše darkkelet dutkama vuollai! Sarnot dam birra gaskanædek, dastgo dat ašše guoska buok dæno assidi.

Dam jage mars manost læi min giel-
da radđitus fast œoagganam, ja dobbe oud-
danbigjuuvvui jæraldak: »Igo dat mataši
heivvit, atte juokkehaš, gutte luosaid bivd-
da galggači makset juokke fierbmesaje ou-
dast.« Giel-
da radđitus olbmak vastedegje, atte dat heivve burist, ja si mærreregje ovta rađest, atte juokke mærra-bivdde ber-

re makset kr. 3,00 fierbmesaje oudast ja kr. 5,00 fast kilanuottesaje oudast. Dæno-bivddek, guđek vakkoi mietta bivddek 4 — 5 mano æi darbaš maidege makset. Dat orro mu ja buokai mielast, atte jos dat lif-
či riehta dakkujuvvum, de mærrabivddek æi berriči makset algage, sin bivddosaji oudast, imge mon matte jakket, atte min sattet bagget makset, ouddal go sæmma mærradus ja baggo maidai dæno bivddidi boatta.

Mærraolbmuid i guottet bivddet guk-
keb go 6 vakko, vaiko sist læ lobalaš lik-
ka gukka go dæno olbmuin, 4 — 5 mano
Dam 6 vakkost læk 24 lovalaš bivddobæi-
ve, ja æi si balle dalkin buok beivi bivd-
det; laka læ hirbmuš garas. Si æi oažo
bivddet vakkost æmbo go vuosarg-ækked ra-
jest dimo 6 ja bærladak-ækked ragjai dimo
6, ja jos oktage gavdnujuvvu maŋŋel dam
aige firimid adnemen čæcest, de sakko læ
kr. 100,00 rajest kr. 400,00 ragjai, ja jos
nubbe have mædda, de læ sakko kr. 400,00
rajest kr. 800,00 ragjai. Garra laga bag-
goin fertte buok gessujuvvut gaddai, ja si
ožžok fast dasto suppet merri arnost vuos-
arg-ækked rajest dimo 6 bærladak-ækked
ragjai dimo 6.

Mutto jos gadde ala læ bieggja ja væ-
haš siggad, de æi si oažžo bivdosid merri
obba vakkost. Luosast læ daggar luonddo,
atte jos gade ala bieggja læ, de goddojek
luosak, jos gavdnujek daina baike, ja go
lœ goalkke daihe gaddest favlai bieggja, de
i darbaš obba bigjatge bivdosid merri,
dastgo i goddo i hæggage, vaiko lifči lu-
sak dieva mæra. Ja dat lave mangi nuft,
atte go eritgæsem aigge boatta, de šadda
gadde ala bieggja ja goddušegje luosak;
mutto laka i luoitte bivddet lobetes aige.
Mærrabivdin læ 6 — 7 tomma čalbme-
gal-
jodak firmin, daihe golbma ja bælgoalmaid
tomma œuolbmagaska, si æi matte goddet
smaveb gulid go 4 ja 5 kilosažaid, damdi-
ti si ferttijek arad hættet, go guolek sma-
vok ja čæce čielgga.

Sin kilanuotek læk mavsolæbbo, dak makset kr. 100,00 rajest kr. 200,00 ragjai. Æige dak galjes nuotek matte bistet gukkeh go 3 jage, ja jos nuotte maksa 150,00 kr., de læ slitašubme kr. 50,00 jakkažazat. Gæst dasto læk 4 daihe 6 nuotte, de læ su biergasin slitašubme 200 ja kr 300 dasa vela boatta, atte son fertte divras ja gievrasskipparid daihe rænkaid adnet, ja jos son dalle bivvda 4 daihe 6 nuote vuollai 500 daihe 600 kr., de son dam darbaša hui burist daid stuora olgusgoloid maksen diti ja biergasid kcastedam diti. Si ferttijek dam 6 vakkost orrot bæle daina barggobeivin joavddelassan. Mutto jos laka lifçe naft ožžuduvvom, atte dam 6 vakko 24 bivddobæive bivddujuvvušegje maŋŋalaga juni manost, de i šaddaši oktage orrot joavddelassan dam divras giddaaigest goas buokak ožžodet jage biebmō, ja dalle i darbašuvuči mikkege opsynai luossa bivdost, ja dalle bæsašegje buokak suoppot firmidæsek ouddal go gadde ala bieggā šadda

Tanast april manost 1901.

Okta dæno sabmelaš.

Breivve Kvitnæsast.

Mon aigom daggo bokte muittalet »Nuorttanaste« lokkedi sagaid dabe min fiskobaikest: Vuost, go mi deiki bođimek, læi sæftetesvuotta gukkes aige, dasto go sœvtek vimak botte dam 29 april, de læ dam rajest læmaš garra dalkek, nuft atte æi læk davja ballem linnaid lonotet, ja damditi i læk vel ollo bivddujuvvum.

Ænemus læ goddujuvvum 1100 kg. davalažak læ fidnejuvvum 500 ja 600 kg. Guollehadde læ læmaš 7 øra rajest 10 øra ragjai kilost. Buoremus olbmai oasse damragjai læ 70,00 kr. Sœvtek, maid dampak buktek, læk hirbmuš divras, 8 kr. rajest 10 kr. ragjai kassa. Dal læ sæktevadne mangan bivddobaikest Finmarkost. Guolle læ valje Bærlevagest ja mangan æra bivddobaiken. Luossabivdem aigge maidai dal

lakkana jotteles lavkiguim, go Tana dædno rappasi dam 13 mai.

Gæsse orro maid dal lakkanæme, muotta javka juokke bæive. Fuodarhætte i gullu læme mendo garas. Uccan læ must dam have dille çallet, ferttim damditi loapatet çallagam.

Kvitnæsast 15ad mai 1901

Henrik A. Henriksen.

Boares sami sida.

Dam ucca girjašest, maid »Daro-samiššion læ olgusaddam su bargos birra mannam jage Finmarko sami gaskast, oidnujuvvu, atte si aiggok rakkadet ovta sida boares samedi, guđek mangan sajest Finmarko vuodnaçiegain ja maidai doaddarin ollo baha gillajek. Dat sida galgga Goakgieđai Porsangervudni, ja arvvalusa mielde galgga dat šaddat makset 7000,00 kr. baikoid.

Dat læ okta buorre dakko Daro-samiššionast; dastgo mi diettep, atte ollok læk dak vuoras olbmuk, gæi birra roakkadet ožžo çælkket, atte si læk sidataga. Muttom oassa daina boarrasin — sikke olbmain ja nissonin — læk hilggujuvvum mannašesek, ærain fast æi læk læmaš manak, si læk beividæsek vierrasi særvest vasetam, dam rajest go si mannavuoda sidasek guđe Man dadde dat læ buorre, atte dak boarrasak dal ožžok ovta daggar sida, mast ragjo ja biebmō læ buorre, ja dam lakkai šaddek sin maŋŋemus bæivek dak buok buoremus bæivek ædnam alde.

Kina! Kina!

Pekingast, Kina oaivvegavpugest, telegraferejuvvu: Li-Hung-Chang dieđita, atte obba Chanfi provinsa šadda nælgehođe vuollai. Dat šadda dœivvat 11 million olbmū dam provinsa assin. Vække læ damditi darbašlaš

Muttom engelas blađđai muittaluvvu

Pekingast, atte okta kinesalaš rievvarčora — 1000 olbma — læk ittam 20 mila nuorttabæld Paotingfu. Boksarak læk spægjam 3 gavpuga, ja ballo læ, atte si sorbmijek daid kineserid, guđek kristalašvuoda læk oamastam. Ollok læk battaram Paotingfu sisa, gost dam ragjai æi læk amas soaldatak. Ollo mærkak čajetek, atte stuora moivve læ vuordagasast, ja arvvalus læ, atte dat moivve matta algget dallanaga, go dak amas ædnami soaldatak gaiddek. Bal-lujuvvu, atte kinesalaš dalle riehta algga sorbmet kristalažaid.

Boarsoatte.

Maņemus telegramain oidnujuvvu, atte Boarak æi læk vel vuoitatallam. Engelas olmai haledifēi gal rafhe, i mieđa dam šiettadussi, maid Boarak ouddanbigjek; dat soatte orro ain gaibbedæme hirbmuš stuora summaid Engelasolbmast. Boari soattevægak læk: Genneral Botha komando vuolde 9000 olbma, Devet vuolde 5000 olbma Kapkolonias Delarey vuolde 2500 olbma, Kritzinger vuolde 1500. Ārep daid læk vel manga duhat Boara rakkanceme soattat Engelasolbmain.

Suomast læk avisak doaradallujume vuolde, Raddijægjek Ruoššaædnimest æi gierda duottavuoda gullat, damditi ferttijek buok jienak, mak vanhurskesvuoda ouddandolek, javvotuvvat.

Maielme gukkemus telefonlinja læ dat, mi manna Berlinast, Tysklanda oaivvegavpugest, Bordaui Frankrikast. Dam gukkudak læ 18,000 kilometar daihe 1,800 bæna-gullam; mutto almage gullu burist go sardnujuvvu.

Judalažai lokko galgga læt oktibuok 8,670 000. Dam stuora joavkost assek Europast 6,400,000, daina fast læk Danmarkost asamen 5000. Asiast gavdnujek 800,000, Afrikast 660,000 ja Amerikast dušše 19,000.

632,000 kr. mavsi engelas dronnek Wiktorja havdadæbme. Dam summast golai reiso ja borramušruttan soaltatidi 267,000 kr. Borramuššan daidi gonagaslaš gusidi manai 151,000 kr., amasædnami saddakolbmaid vuostaivalddet ja dikčot mavsi 14,000 kr., morastamčihaidi manai 52,000 kr., ja vavdnolaigon ja damppalaigon lika doalvvot havddadusbaikkai gollai 77,000 kr.

Ovta million kr. maksa juokke baččom Boar engelas statakassi.

Frankrikast læk 130 papak dam maņemus guovte jagest guoddam katholikalaš girko.

200 oapatægje nissonak suomast læk guođdam sin vanhemi-ædnama dam ruošalaš baggo diti, go si æi ožžom lobe barggat Ibmel ja vanhemi ædnam oudast sin oamedovdosek mielde. Okta daina nissonin, gæn namma læ Elin Soldan læi dam mano algost Kristianias, gost son doalai foredragaid.

Fuobma dam!

Okta sami gandda matta skomagar oppi bæsat dabe Sigerfjorast. Gutte æmbo sitta diettet dam birra fertte čallet dam blade olgusaddai.

Sami mišsonhistoria.

Dr E. J. Ekman mišsonhistoria mielde.
Lassi oudeb nummari.

Dak papak saddijegje dam 17ad april 1714 vaiddalus-čallaga gonagassi ja oudandolle dam siste girko hæde. Si čalle sudnji navt:

»Kristusa særvegodde stuora hætte bagge min sardnot, ja din majesteta stuora angirvuotta Ibmela gudne oudast vissas-

»Allaget arvost aduujuvvum Hærrak! Mi læp din čallagest stuora iloin boattam fuobmat din osko ja basse angervuoða Ib-mela rika ja obba dam kristalaš girko oudast, ja moft di viggabettet bajasrakadet Ib-mela ja Jesus Kristus girko mu ja buok olbmui vaibmoi ja daggo bokte mašotuttet Bærgalaga valldegodde. Hærra lekus dam-diti stuorrat maidnujuvvum! Son appasmattus din æmbo ja æmbo dasa, nuft atte di mattašeidek olgosvalljijuvvum gaskaoabmen šaddat Hærrai Hærrai! Dam gittos-čelkema, maid di migjidi addebettet, æp læk mi ansašam, mutto haledep obba vaimostæmek dokkalažžan šaddat juoida dakkat, mi mattači læt dam stuora Ib-mela gudnen ja Jesus Kristus nama hærvvasmattujubmen, nuftgo maidai avken buok Ib-mala oskaldes balvvaleggjidi ja buok olbmuidi maielmest, atte si buokak duotta oskost oamastifče Jesus Kristusa ja šaddašegje agalažat audogassan. Dat galgga ain æmbo hoapotet min viggat ællet Ib-mela basse dato mielde ja gæčealet balvvalet min rakis Hærramek, dasa addus Ib-mel migjidi su famost. Rokkadallek min oudast din rokkadusaidædek siste. Mi maidai rokkadallap din oudast, vai dat buokvægalaš addači digjidi buristsivdnadusa, ja bisovažat læp mi din dronnig Louise.«

Go von Westen læi lokkam dronnig girje, celki son, atte guossemallasak berrešegje dal rakkaduvvut nuftgo dolin dronnig Ester aige

Dam jage 1517, dam 19ad april rakadi gonagas Fredrik dat njælljad ovta čallaga (indstruktiona) sami miššon birra. Muttom bitta dam čallagest čuogja navt;

»Dađemielde go Ib-mela oudast-aidnem læ buorren gavdnam min bigjat dam barggoi atte doalvvot su sane India bakenidi ja maidai læ boktam min vaimoid doalvvot dam audogassandakke oskoi min ædnam assi Samiædnam, guđek vela elek covkimvuodast ja daidemættomvuodast Ib-mela birra, de vuorddep mi dist, atte di

angervuođain ja viššalvuodain vara valddibettet dam bargost, jos Ib-mel, nuftgo mi doalvvot, su vaimolađisvuodastes adda min siskaldes haledusaid dai vaivan olbmui harrai ollašuvvut« Loappasanek dam čallagest čugje navt:

»De adnek dal morraš dast, atte min armolaš datto buorremusad ja jottelæmus lakkai ollašuttuvvu, nuft atte mi dam oanekaš aige, maid Ib-mel suovva min dabe ællet, čoaggašeimek agalaš davvera, ja min illo ain stuoreb mattaši šaddat, go mi don bæive oažžop stuora joavko oaidnet bakenin čoagganam Ib-mela muođoi oudi.«

Dam 28ad februar 1716 goččuvvui von Westen theologia oapatægjen Troandemi, sæmma aige go son maidai galggai sami miššonast barggat. Dat skuvlla, go-a son bođi læi latinskuvlla, ja jurda læi, atte dat galggai maidai miššion-skuvllan šaddat gost nuorra olbmak, guđek miššončeran aigo Finmarkkoi, matte oapatuvvut, ja von Westen bigjujuvvui oudastčuožžon dai dingai bagjel, mak miššioni gusge. Sust læi maidai valde miššonæraid ja skuvlaolbmaid saddet Finmarkkoi. Son girkoii bærrai gæčai ja mærredi, goggo ođđasist girkok galgge rakaduvvut, dam lakkai šaddai son sami bisman. Dat læ gal čielgas atte dam bokte bagjelasas gesi dam gudnangeras bisma Kroga vaši ain æmbo; mutto von Westen gudi gierdavašvuodain buok daid bačča gillamušaid, mak su ala botte. Son diđi, atte Hærra læi su dam barggoi goččom, dat læi su čiekka vinegardest, son læi visses dam ala, atte Hærra su apasmat ti bæivalažat.

Lassi boatte nummerest.

„Nuorttanaste“ matta dingjujuvvut juokke poastarappe bokte ja maksa ovta kroyna jakkodagast.

Bladde olgusboatta ovta gærde juokke manost.

»Nuorttanaste prentejægje ja olgusdoaimatægje læ G. F. Lund Sigerfjord, Vesteræalen.